

Въ голѣмитѣ размирици, които сж станали прѣзъ втората половина на XVIII. в. и въ началото на XIX. в., българското население е изчезнало, а отъ арнаутско-християнското е останало малко, и то до сега се изселва въ Охридъ и Битоля. Много български родове въ Прѣспа знаятъ, че сж избѣгали отъ тия мѣста въ края на XVIII. в.¹⁾ Прѣзъ това смѣтно врѣме е изчезнало и християнското епископство отъ тоя край. Въ кодекса на Охридската Патриаршия се намира подписа на Горо-Мокренския епископъ Иоакимъ отъ 1761 год.²⁾ По-послѣшни свѣдѣния за това епископство нѣмаме. Арнаутски опустошения сж продължавали до 1832 год., когато Рашидъ Паша съсипа арнаутската сила подъ Шкудра. Охридскиятъ лѣтописецъ бѣлѣжи двѣ голѣми опустошения по тия мѣста. Прѣзъ 1805 год. арнаутски плѣчища плѣнили цѣлата околностъ на Охридъ, а прѣзъ 1821 год. тоя лѣтописецъ пише: „во Мокреница сѣ са запусти, сето имане го ограбиха турцитѣ (трѣба да се разбира арнаути мухамедани), а християнитѣ ги исклаха“.³⁾ И до сега арнаутски пришелци изъ долината на Шкумба измитатъ българското население отъ западнитѣ части на Охридско. Докторъ Мюлеръ, който е пътувалъ по тия мѣста прѣзъ 1837—38 год., свидѣтелствува, че село *Фердово* (Фъргово) имало смѣсено население отъ арнаути и славѣни, и село *Калище* било чисто славѣнско.⁴⁾ Сега Фъргово е чисто арнаутско село, а въ Калище има само 1 останала българска кжца. Изселянѣто на българитѣ и до сега продължава отъ остатѣтъ двѣ български села *Радожда* и *Линъ* и не е далечъ врѣмето, когато цѣлиятъ западенъ брѣгъ на езерото ще бѣде арнаутски.

Въ градоветѣ Струга и Охридъ има доста семейства отъ арнаутска влака, но всички се турчатъ бързо по езикъ.

Арнаутското население отъ всичкия тоя край, за който говориме до сега, принадлежи на племето *тоски*,⁵⁾ което населява южна Албания до р. Шкумба. Въ градоветѣ Струга, Охридъ и Битоля и въ нѣкои отъ селата на битолско-леринския пътъ има примѣсъ отъ сѣвернитѣ арнаути — *геги*, които добръ се отличаватъ на всждѣ отъ тоскитѣ.

По на сѣверъ се намира голѣма арнаутска група въ Дебъръ, дѣто всички арнаути сж *геги*. Областѣта Дебъръ завзема срѣдната

¹⁾ *** Битоля, Прѣспа и Охридско. Сб.М. IV, 30, 95.

²⁾ А. Шоповъ и Г. Стрезовъ, Кодексъ на Охридската патриаршия. Сб.М. X. 569.

³⁾ Охридски лѣтописни бѣлѣжки, 6, 16.

⁴⁾ D-r Joseph Müller, Albanien, Rumelien und die Österreich-Montenegriscne Gränze, Prag, 1844. стр. 69.

⁵⁾ Weigand, Die Aromunen I, 58.